

Wyrok z dnia 9 grudnia 1999 r.

I PKN 403/99

Przejęcie obowiązków innego pracownika bez uzgodnienia z pracodawcą nie uzasadnia roszczenia o zwiększenie wynagrodzenia. Pracodawca nie ma obowiązku przeznaczenia środków uzyskanych w wyniku zmniejszenia zatrudnienia na podwyższenie wynagrodzeń pozostałym pracownikom.

Przewodniczący: SSN Walerian Sanetra, Sędziowie SN: Roman Kuczyński (sprawozdawca), Barbara Wagner.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 9 grudnia 1999 r. sprawy z powództwa Mirosława P. przeciwko Zakładom Mięsnym S.A. w K. o wynagrodzenie, na skutek kasacji powoda od wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Kielcach z dnia 4 listopada 1998 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e n i e

Powód Mirosław P. domagał się w pozwie zasądzenia od Zakładów Mięsnych S.A. w K. wynagrodzenia za prowadzenie kasy w okresie od 1 października 1994 r. do 30 września 1997 r. w Oddziale Surowcowym w K.W., wyrównania wynagrodzenia zaniżonego w stosunku do wynikającego z Układu Zbiorowego w okresie od 1 lipca 1995 r. do 24 lutego 1997 r. oraz wynagrodzenia za pracę dodatkową przy projektowaniu i nadzorowaniu robót budowlanych.

Pozwane Zakłady Mięsne w odpowiedzi na pozew wniosły o oddalenie żądań powoda z uzasadnieniem, iż jako kierownik punktu skupu miał prawo zatrudnić inną osobę w miejsce kasjerki, która odeszła z pracy i nie miał obowiązku sam prowadzić kasy, jednakże prowadzenie kasy nie stanowiło dla niego pracy dodatkowej, gdyż zmalał skup i powód miał mniej zajęć, nie musiał też wykonywać żadnych innych prac dodatkowych, których mu nie zlecano, jak również wypłacono mu wynagrodzenie we właściwej wysokości.

Wyrokiem z dnia 29 czerwca 1998 r. Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w Kielcach zasądził na rzecz powoda kwotę 1275 zł tytułem wyrównania wynagrodzenia za pracę na stanowisku kierownika oddziału, stosownie do postanowień układu zbiorowego pracy, natomiast w pozostałej części powództwo oddalił jako nieuzasadnione.

Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Kielcach, wyrokiem z dnia 4 listopada 1998 r. zmienił powyższy wyrok w części dotyczącej daty wymagalności odsetek ustawowych, w pozostałej zaś części apelację powoda oddalił. Sąd drugiej instancji podzielił stanowisko Sądu Rejonowego, iż ze względu na ograniczenie skupu żywca uległy zmniejszeniu obowiązki powoda jako kierownika oddziału i za jego przyzwoleniem doszło do redukcji etatu kasjerki, zaś powód przejął jej obowiązki bez zagwarantowania przez pracodawcę podwyższenia wynagrodzenia. Powód nie otrzymał też od pracodawcy zlecenia prac budowlanych, projektowych, czy też nadzorczych w związku z uruchomieniem hurtowni i sklepu.

Powyższy wyrok zaskarżył powód kasacją, zarzucając naruszenie przepisów art. 385 i 378 § 2 KPC przez nierozpoznanie istoty sprawy, które zdaniem kasacji polega na nieuwzględnieniu przez Sąd drugiej instancji pkt 3 i 4 apelacji.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje:

Kasacja jest nieuzasadniona. Sąd pierwszej instancji ustalił, iż ze względu na powstanie Zakładów Mięsnych C. w S. zaszła konieczność zmniejszenia zatrudnienia i sprzedania nierentownych placówek, między innymi wszystkich baz skupu. W celu uniknięcia likwidacji Oddziału Surowcowego w K.W., którym kierował powód, przystąpił on z własnej inicjatywy do przebudowy chlewni na sklep, a w pomieszczeniach biurowych urządził sklep i hurtownię. Z uwagi na trudną sytuację ekonomiczną Oddziału zmniejszono zatrudnienie z 15 do 7 osób, zaś obowiązki powoda, ze względu na ograniczenie skupu żywca i zlikwidowanie klasyfikatorów w oddziałach uległy istotnemu zmniejszeniu, co pozwoliło na przejęcie obowiązków kasjerki, przy czym strony nie uzgodniły, aby za prowadzenie kasy przysługiwało powodowi dodatkowe wynagrodzenie. Sąd Rejonowy natomiast stwierdził, iż powód otrzymywał wynagrodzenie niższe niż przysługujące kierownikowi oddziału według postanowień układu zbiorowego pracy i w tej części powództwo uwzględnił. Sąd drugiej instancji podzielił ustalenia Sądu Rejonowego, nie uwzględniając wniosku dowodowego apelacji o zbadanie zakresu czynności kierownika innego oddziału oraz o zbadanie, czy prace

budowlane, projektowe i nadzorcze powoda przysporzyły pozwanemu korzyści przy sprzedaży obiektu.

Zdaniem Sądu Najwyższego stanowisko Sądu drugiej instancji jest trafne, ponieważ okoliczności sporne pomiędzy stronami zostały wyjaśnione zeznaniami świadków i stron oraz w oparciu o przepisy układu zbiorowego pracy i umowy o pracę, przeto została wyjaśniona istota sprawy i mogło zostać uwzględnione roszczenie powoda o wyrównanie wynagrodzenia zgodnie z przepisami układu zbiorowego. Skoro poza sporem jest, iż pracodawca o połowę zmniejszył zatrudnienie i zbywał punkty skupu jako nieopłacalne, to logiczne jest, iż oszczędności uzyskanych ze zmniejszenia etatów nie zamierzał przeznaczyć na zwiększanie wynagrodzenia pozostałym pracownikom. Jeżeli zatem powód wskutek zmniejszenia zakresu swoich obowiązków był w stanie zastąpić kasjerkę, nie powinien spodziewać się dodatkowego wynagrodzenia. Podobnie, jeżeli wykazał inicjatywę dla zmodernizowania obiektu w celu jego zachowania w posiadaniu pracodawcy działał też we własnym interesie utrzymania miejsca pracy, przeto żądanie dodatkowej zapłaty winno wynikać z uzgodnień z pracodawcą. Takie okoliczności, jak zakres obowiązków w innym oddziale pracodawcy i przydatność modernizacji wykonanych przez powoda dla nowego nabywcy obiektu nie mogą rzutować na prawo powoda do dodatkowego wynagrodzenia za pracę. Obowiązkiem pracownika wynikającym z art. 100 § 2 pkt 4 KP jest bowiem dbałość o dobro zakładu pracy (poza obowiązkiem sumiennego i starannego wykonywania pracy), natomiast wynagrodzenie za pracę wynika z odpowiedniego aktu prawnego (układ zbiorowy, regulamin, rozporządzenie Ministra Pracy), lub z umowy o pracę (pisemnej lub ustnej) i powód, poza wykazaniem, że jego podstawowe wynagrodzenie jest w stosunku do przepisów układu zbiorowego pracy zaniżone, nie udowodnił, iż umawiał się z pracodawcą o wynagrodzenie dodatkowe za wykonywanie czynności kasjera, bądź innych. Kasacja nie podważa ustaleń Sądu drugiej instancji (przejętych za Sądem pierwszej instancji) przez wykazanie, iż przy ich dokonywaniu dopuszczono się naruszenia przepisów postępowania i to w sposób istotny dla rozstrzygnięcia sprawy. Za naruszenie zaś przepisu art. 378 § 2 in fine KPC, czyli za nierozpoznanie istoty sprawy, nie może być uznane niedopuszczenie przez Sąd dalszych zgłaszanych przez stronę dowodów, jeżeli uznał, że okoliczności sporne zostały już dostatecznie wyjaśnione (art. 217 § 2 KPC). Ten zarzut kasacji okazał się zatem chybiony. Nie można też uznać za trafne wska-

zanie art. 385 KPC, skoro Sąd drugiej instancji uznał apelację za bezzasadną – jej oddalenie było oczywiste.

Sąd Najwyższy nie znalazł zatem usprawiedliwionych podstaw do uwzględnienia kasacji i w oparciu o art. 393¹² KPC orzekł jak w sentencji wyroku.

=====